

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Havlíčkův Brod 21.3.2011
čj. SRS 025856/2011

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01, Havlíčkův Brod

Zpráva č. 1 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 1.1.–20.3.2011

1. Počasí

Počasí bylo v prvním měsíci roku zcela v mezích normálu. Teploty jen ojediněle klesaly pod -15°C a stoupaly nad 10°C . Díky sněhové pokrývce nedocházelo k promrzání půdy. Srážky se pohybovaly okolo 40 mm a byly srovnatelné s mnohaletým průměrem. Po tomto období příznivém pro většinu zemědělských plodin došlo nejdříve k výraznému poklesu teplot a tím i v místech bez sněhové pokrývky k promrznutí půdy. Poté pokračovalo až do konce sledovaného období prudké střídání teplot. Noční teploty klesaly běžně pod -15°C a výjimečně i pod -20°C . Denní několikrát překročily hranici 10°C . Srážkový úhrn za měsíc únor činil pouze třetinu dlouhodobého normálu a situace se nezlepšila ani na začátku března. Výraznější srážky se s různou intenzitou objevily až 16. – 18. 3.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Výše uvedený průběh počasí se výrazně negativní měrou podepsal na stavu většiny ozimých plodin. Značným nedostatkem vláhy trpěly především později seté porosty. Neméně devastující vliv mělo i výrazné střídání teplot, kdy došlo k poškození kořenového systému a u náchylných odrůd i u nadzemní části rostlin. Převážná většina ploch byla přihnojena regenerační dávkou dusíkatého hnojiva. V nižších oblastech jsou jařiny zasety a ve vyšších polohách setí probíhá.

OBILNINY

Většina porostů ozimých obilovin byla negativně ovlivněna nepříznivým průběhem počasí. V důsledku nedostatku vláhy došlo k odumření listů, porosty jsou řídké, nažloutlé a vykazují sníženou vitalitu. Výrazné střídání denních a nočních teplot mělo za následek povytažení rostlin z půdy provázené poškozením kořenového systému. U málo odolných odrůd způsobily holomrazy zvýšenou redukci rostlin v porostech.

PŠENICE OZIMÁ (RF 11–25 BBCH)

Lokálně střední a výjimečně i silné výskyty **růžové sněžné plísňovitosti obilnin** (***Monographella nivalis***) byly zjištěny v porostech ve vyšších vývojových fázích (RF 23-25) a to pouze v místech, které byly pod trvalou sněhovou přikrývkou.

V oblastech Vysokého Mýta, Havlíčkova Brodu a Žďáru nad Sázavou na starých listech přetrvává infekce **padlí pšenice** (***Blumeria graminis***) a **tečkované listové skvrnitosti pšenice** (***Mycosphaella graminicola***).

Především na okrajích pozemků byly v celém východočeském regionu zaznamenány lokálně střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

JEČMEN OZIMÝ (RF 21–25 BBCH)

V oblasti Vysokého Mýta byla zjištěna přetrvávající infekce **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** v katastru Řepníky.

Ve stejné oblasti byl zaznamenán i výskyt **síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)**.

Lokálně slabý výskyt **šedobílé sněžné plísňovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)** byl pozorován v katastru Brteč.

OLEJNINY

Téměř veškeré porosty řepky ozimé jsou po zimě ve špatném stavu, výraznější rozdíly jsou dány vývojovým stadiem porostu – dobou setí. Přesto k zaorávkám došlo zatím pouze ojediněle např. v okrese Náchod cca 75 ha (katastry Nahořany a Dolany), Havlíčkův Brod cca 10 ha (katastr Horní Studenec) a Žďár nad Sázavou cca 15 ha (katastr Vojnův Městec). Vzhledem k tomu, že v současné době většina porostů regeneruje, byly ostatní plochy přihnojeny regenerační dávkou dusíkatého hnojiva a rozhodnutí o případných zaorávkách bude provedeno po zhodnocení aktuálního stavu porostů v následujících dnech.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 14–19 BBCH)

Poškození mrazem způsobilo špatný stav převážné většiny porostů, výrazným střídáním teplot došlo k poškození kořenového systému a k téměř úplnému odumření listů.

Již 12. 3. byl zjištěn první výskyt **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*) a krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** v okrese Jičín. Další úlovky v Mörickeho miskách byly zaznamenány 15.3. v okrese Havlíčkův Brod v katastru Kožlí následně 16.3. v okrese Ústí nad Orlicí v katastrech Javorník, Šnakov a Slatina u Vysokého Mýta. V okrese Pardubice katastr Dašice byl zaznamenán střední výskyt dne 17.3.

Téměř ze všech okresů je hlášen lokálně střední až silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** především na okrajích pozemků.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Tyto lokality jsou následně navštěvovány **prasetem divokým (*Sus scrofa*)** a dochází k poškozování rozrytím.

PASTVINY, LOUKY, TTP

V rámci celého regionu byly zjištěny lokálně střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**. Z okresů Jičín, Svitavy a Ústí nad Orlicí bylo hlášeno použití chemických přípravků – aplikace rodenticidů.

V porovnání s předcházejícími roky byl ve zvýšené míře zaznamenán výskyt **krtka obecného (*Talpa europae*)** a to i na okrajích sousedních polí.

Škody způsobené **prasetem divokým (*Sus scrofa*)** byly hlášeny z okresu Trutnov.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 00-01 BBCH)

Sledováním v intenzivních sadech (okresy Jičín a Pardubice) byl zjištěn slabý výskyt vajíček **mery jabloňové (*Cacopsylla mali*)**, **svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*)** a **mšice jabloňové (*Aphis pomi*)**.

Silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zaznamenán v okrese Jičín v katastrech Drahoraz a Lužany.

Za oblastní odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl